

opinie & analyse

Dansen binnen
de lijnen

Aan festivals geen gebrek in België, de hele zomer lang wordt de muzikliefhebber flink verwend. Aan overkoepelende visie daarentegen... Organisatoren raken verstrikt in een kluwen van – soms tegenstrijdige – regels. Het heeft nog lang geduurd voor er een rechtszaak van kwam, zegt **PETER VANTYGHM**.

PETER VANTYGHM

Wie? Redacteur bij deze krant.

Wat? Natuurlijk moet Tomorrowland doorgaan, maar dat er een juridisch kader moet komen waarbinnen festivals kunnen worden georganiseerd, is ook een feit.

Allereerst dit: festivals zijn plezierig. Mensen komen buiten, ontmoeten elkaar, horen nieuwe muziek in allerlei stijlen, verkennen stukjes België. Duizenden vrijwilligers genereren sociaal cement voor een soms wat zure samenleving. De horeca profiteert, Belgische bands draaien de helft van hun jaaromzet. Dat is bekend. De andere kant van de medaille bestaat ook. Festivals zijn een belasting. Je staat als modale burger in de file, ergens vanuit verre velden beukt een housebeat tot een onbeschaafd uur in de nacht. Wie dichtbij woont, riskeert zangkoren, urine en kots. Dat kan tot drie, vier dagen duren. Protesteren is riskant. Ook dat weten we al lang. Waarom stonden we deze week dus in een Antwerpse rechtbank om het meest succesvolle festival van de jongste jaren in België, en zelfs in de wereld, te zien terechtstaan wegens overlast? Niets minder dan de algehele afgelasting van Tomorrowland eiste de advocate Griet Cnudde, die de belangen verdedigt van zeven omwonenden. Zo'n drastische eis is natuurlijk juridische strategie. Maar de woorden resoneren na. Cnudde sprak over 'subjectieve rechten' van iedereen op nachtrust en woongenot, riep de dreigende gehoorschade op, argumenteerde dat er al jarenlang petitie rondgaan tegen het festival, beschuldigde de organisatie van slecht ondernemerschap. Een 19de-eeuwse baronie is Tomorrowland, een geldwolf die de wet aan zijn laars lapt. Is zo'n conflict een grotesk opgeklopt accident, of een teken aan de wand?

Grens overschreden

Op zich is protest tegen festivals niet nieuw. Elk festival doet daarom zijn best om een zeer goeie relatie met zijn bureu te onderhouden. Er zijn vergaderingen, uitnodigingen, tegemoetkomingen. Ook in Boom en Rumst, de twee gemeentes die Tomorrowland herbergen, is dat al jaren het geval. Dat sommige omwonenden in Boom en Rumst desondanks zo misnoegd zijn dat ze een advocate namen, toont dat er een grens overschreden is. Onze grootste festivals tasten constant grenzen af en vaak zijn we daar zeer blij om. Op het vlak van veiligheid, mobiliteit, publiekscomfort en programmering staan ze daarom sterk. Maar er is ook een ander verhaal. Vanuit Werchter kreeg ik de voorbije jaren wel vaker misnoegde mails over de veramerikanisering

© Joris Snaet

van de organisatie, de groeiende overlast voor de omwonenden. Klaagzangen op anonieme basis, uit vrees voor 'sociale zelfmoord'. Pukkelpop inspireerde tot de site folterpop.be, die al jaren de ergernis over overlast opvolgt. Het is ook uit de auditieve scheefgroei op dat festival dat de discussie over geluidsnormen opwelde.

Samen met Werchter en Pukkelpop vormt Tomorrowland de 'grote drie' in dit land. Niet tevreden om één weekend koning van het land te zijn, wil het snel gegroeide dancefestival in Boom dit jaar twee weekendes lang heersen. De vraag overstijgt immers het aanbod, een dubbele uitgave maakt zowel financieel als creatief meer mogelijk.

Was dat een misrekening? Tussen 17 en 28 juli zullen Boom en Rumst ten dele bezette gemeentes zijn. Dat er een pauze zit in de tien dagen overlast, neemt dat gevoel niet weg. Het heeft iets doen knappen bij sommige mensen.

Waanzinnige basbeats

Wat nu gebeurt met Tomorrowland, is geen alleenstaand gegeven. Vorig jaar kreeg het Electric Daisy Carnival in Chicago zoveel geluidsklachten dat het volume naar beneden moest. Het Ultra-festival in Miami moet na zijn recente uitgave wellicht verhuizen wegens te veel overlast. Het Red Rock-amfitheater in Denver kreeg zoveel klachten dat een nieuwe regeling over geluidsniveau en sluitingsuur zich nu op-

We hebben 350 festivals, naar verluidt vijf miljoen bezoekers, maar er is geen overkoepelende socio-politieke visie

dringt. 'Dit is nieuw en anders. Zelfs het wildste Metallica-concert komt niet in de buurt van wat we nu meemaken', zei burgemeester Sean Forey.

In al die gevallen staat elektronische dansmuziek centraal. Dat is de muziek van een nieuwe generatie, die op een heel andere manier omgaat met informatie en massamedia. Misschien zal het een revolutie blijken te zijn.

Tomorrowland is de vaandeldrager van een soort festivals die overal in de wereld als paddenstoelen uit de grond schieten. Het festival in Boom is goed verzorgd, maar vele dancefestivals zijn goedkoop opgebouwd, gericht op snelle kicks op party-eilanden en makkelijk gewin. Alle drijven ze op basrijke muziek. Onze nieuwe geluidsnormen nemen basklanken echter niet op in de metingen, terwijl die nochtans de hinder verhogen en de oren noch de omgeving af en toe een pauze gunnen.

Voor fans zijn die beats een biologisch en

spiritueel genot, voor tegenstanders zijn ze infernale waanzin.

In de Antwerpse rechtbank was donderdag snel duidelijk dat geen van de juristen voldoende affiniteit had met de subcultuur zelf, of met de nieuwe geluidsnormen. Een verbod op Tomorrowland zou dan ook belachelijk zijn. Het festival moet niet gekoesterd worden en dat geldt voor ons hele festivalwezen.

Elk zijn eilandje

We hebben jaarlijks 350 festivals, naar verluidt vijf miljoen bezoekers, maar er is geen overkoepelende socio-politieke visie over dat geheel en er wordt nauwelijks permanent onderzoek uitgevoerd dat de noden en mogelijkheden in kaart brengt.

Festivals moeten steeds meer vergunningen hebben, maar hebben daar vaak geen bekwaam personeel voor. Daarbij botsen ze soms op tegenstrijdige visies (bijvoorbeeld over geluidsnormen) van gemeentes, provincie of gemeenschap. De keuze wat locatie en schaalgrootte betreft wordt grotendeels overgelaten aan de markt en vele festivals beweren elke zomer dat ze ecologisch top zijn, terwijl hun grasvelden vol sigarettenpeuken liggen.

Elk festival is op zijn eilandje zo goed als mogelijk georganiseerd (en soms is dat héél goed). Het is tijd daar eens een overkoepelende visie aan toe te voegen, zodat we geen rechtbank nodig hebben om door de bomen opnieuw het bos te kunnen zien.